

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีทั้งหมด 19 อำเภอ 3 กิ่งอำเภอ มีจำนวนกำนันผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งสิ้น 2,390 คน อาจจำแนกเป็นอำเภอต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สถิติข้อมูล หมู่บ้าน ตำบลของจังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอ (ชั้นอำเภอ)	ตำบล	หมู่บ้าน
1. อำเภอเมืองอุบลราชธานี (1)	15	172
2. อำเภอวารินชำราบ (1)	14	163
3. อำเภอเดชอุดม (1)	17	221
4. อำเภอพิบูลมังสาหาร (1)	15	164
5. อำเภออำนาจเจริญ (1)	17	224
6. อำเภอเขมราฐ (2)	10	124
7. อำเภอบุญทริก (3)	6	64
8. อำเภอนำยีน (3)	8	84
9. อำเภอโขงเจียม (3)	6	53
10. อำเภอकरะการพิเชต (3)	19	194
11. อำเภอม่วงสามสิบ (3)	12	134
12. อำเภอเขื่องใน (3)	17	152
13. อำเภอนาจะหลวย (4)	5	49

ตารางที่ 2 (ต่อ)

อำเภอ (ชั้นอำเภอ)	ตำบล	หมู่บ้าน
14. อำเภอศรีเมืองใหม่ (4)	10	102
15. อำเภอชานุมาน (4)	6	42
16. อำเภอพนา (4)	6	78
17. อำเภอเสนางคณิชม (4)	5	50
18. อำเภอห้วยกะพาน (5)	8	75
19. อำเภออุกขารวุ่น (5)	5	58
20. กิ่งอำเภอศาลาลุ่ม (5)	6	55
21. กิ่งอำเภอโพธิ์ไทร (5)	4	55
22. กิ่งอำเภอสำโรง (5)	6	77

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ อาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ในการเลือกจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดเป้าหมาย เพื่อศึกษาเฉพาะกรณี ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้วิจัยรับราชการในจังหวัดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่ใหญ่หรือเรียกได้ว่าเป็นเมืองใหญ่แห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีศักยภาพเกี่ยวกับการส่งข่าวสารจากสื่อมวลชนทุกแขนง ประการสำคัญเนื่องจากการวิจัยนี้มีช่วง เวลาและงบประมาณอันจำกัด

ในการเลือกอำเภอต่าง ๆ เป็นตัวอย่างโดยอาศัยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และแบบง่าย (Simple Random Sampling) บสกันด้วยวิธีการจับสลาก โดยแบ่งเกณฑ์การจับสลากดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 อำเภอชั้น 1 จับสลาก 1 อำเภอ
2. กลุ่มที่ 2 อำเภอชั้น 2 1 อำเภอ (มี 1 อำเภอ ไม่ต้องจับสลาก)

3. กลุ่มที่ 3 อำเภอชั้น 3 จับสลาก 1 อำเภอ
4. กลุ่มที่ 4 อำเภอชั้น 4 จับสลาก 1 อำเภอ
5. กลุ่มที่ 5 อำเภอชั้น 5 จับสลาก 1 อำเภอ

เหตุผลที่แบ่งกลุ่มการสุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่ม ๆ นั้น ก็เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่างกระจายออกไปตามชั้นของอำเภอ เพื่อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

ตารางที่ 3 สถานภาพ

สถานภาพของตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
กำนัน	54	9.8
ผู้ใหญ่บ้าน	497	90.2
รวม	569	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 อำเภอ

อำเภอ (ชั้นอำเภอ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อำเภอเมืองอุบลราชธานี (1)	141	25.6
อำเภอเขมราฐ (2)	117	21.2
อำเภอตระการพืชผล (3)	172	31.2
อำเภอศรีเมืองใหม่ (4)	88	16.0
กิ่งอำเภอโพธิ์ไทร (5)	33	6.0
รวม	551	100.0

ตารางที่ 5 การศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	493	90.8
มัธยมศึกษา	41	7.6
อาชีวศึกษา	-	-
อนุปริญญา	-	-
ปริญญาตรี	-	-
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
อื่น ๆ	9	1.7
รวม	543	100.0

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยได้อาศัยแนวความคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาคามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ ประกอบการศึกษาในรายงานผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาในเรื่องที่ใกล้เคียงกันมาแล้ว มาเป็นหลักฐานในการจัดทำแบบสอบถาม ซึ่งอาจสรุปวิธีการดำเนินการสร้างได้ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหา แนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามจากตำรา หนังสือ และแบบสอบถามจากรายงานการวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง

3. สร้างแบบสอบถามตามเนื้อหา และหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำไปทดสอบ (Tryout) ให้ได้ความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ในการสร้างแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ โดยกำหนดตัวเลือกเป็นแบบเลือกตอบ และเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างผสมกัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งมี 5 ส่วน ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและภาพยนตร์ โดยกำหนดตัวเลือกเป็นแบบเลือกตอบทั้งหมด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัดความทันสมัยโดยคัดแปลงมาจากแบบสอบถาม OM -12 ของ Inkeles กับ Smith¹

¹Alex Inkeles and David H. Smith, Becoming Modern, (Cambridge: Harvard University Press, 1974), pp. 349-350.

สำหรับการหาความเชื่อถือของแบบสอบถามดังกล่าว ให้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับ
 กำนันผู้ใหญ่บ้านจำนวน 53 คน ของอำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี แล้วนำมา
 คำนวณโดย Computer ใช้สูตร KR-20 ของ Kuder and Richardson เนื่องจาก
 ระบบให้คะแนนแบบสอบถามเป็นแบบ 0-1 ผลการคำนวณได้ค่าสัมประสิทธิ์ = .69
 นั่นคือแบบสอบถามมีระดับความเชื่อถือได้ร้อยละ 69

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยและผู้เก็บข้อมูลอีก 3 คน จะไปทำการเก็บ
 ข้อมูลด้วยตนเองที่จังหวัดอุบลราชธานี ก่อนออกไปรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอน
 ดังนี้

1. ทักท้อกับผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อขออนุญาตเข้าห้องที่ไป
 ทำการรวบรวมข้อมูลในอำเภอต่าง ๆ ที่เป็นเป้าหมายตามวัน เวลาที่กำหนด
2. ทักท้อกับนายอำเภอของอำเภอที่เป็นเป้าหมาย เพื่อขออนุญาตทำการ
 รวบรวมข้อมูลกำนันผู้ใหญ่บ้านตามวัน เวลาที่กำหนด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. สมมติฐานข้อ 1
 - 1.1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ความทันสมัย
 การศึกษา รายได้ ประสิทธิภาพในตำแหน่งหน้าที่กำนันผู้ใหญ่บ้าน
 - 1.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือการเปิดรับข่าวสาร
 จากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน
2. สมมติฐานข้อ 2
 - 2.1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือชั้นอำเภอ
 - 2.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือการเปิดรับข่าวสาร
 จากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

3. สมมติฐานข้อ 3

- 3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ความทันสมัย การศึกษา รายได้ ประสิทธิภาพในตำแหน่งหน้าที่
- 3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้านและความทันสมัย

ตารางที่ 6 สรุปตัวแปรของสมมติฐานแต่ละข้อ

สมมติฐาน	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้านมากขึ้นอยู่กับความทันสมัย การศึกษา รายได้ ประสิทธิภาพในตำแหน่งหน้าที่	-ความทันสมัย -ระดับการศึกษา -รายได้ -ประสิทธิภาพในตำแหน่งหน้าที่	-การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และภาพยนตร์)
2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้านมีความแตกต่างกันเมื่อพิจารณาจากชั้นของอำเภอที่ต่างกัน	-ชั้นของอำเภอที่ต่างกัน	-การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร และภาพยนตร์)
3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ความทันสมัย การศึกษา รายได้ ประสิทธิภาพในตำแหน่งหน้าที่ สามารถพยากรณ์การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และความทันสมัยได้	-การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน -ความทันสมัย -ระดับการศึกษา -รายได้ -ประสิทธิภาพในตำแหน่งหน้าที่	-การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน -ความทันสมัย

วิธีการวัดค่าแปร

1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน วัดจากความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสาร โดยพิจารณาจากสถานที่เปิดรับข่าวสาร ความบ่อยที่เปิดรับ ช่วงระยะเวลาการเลือกเปิดรับ ประเภทของเนื้อหาในข่าวสารหรือรายการ ปริมาณในการเปิดรับสาร ซึ่งวัดจากสื่อมวลชนทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารและภาพยนตร์ โดยกำหนดค่าคะแนนของสื่อแต่ละประเภทแยกจากกัน แล้วนำมาคำนวณค่าทางสถิติโดยแปลงคะแนนให้มีฐานร่วมเดียวกันหรือให้มีฐานเท่ากันก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ ในการทดสอบสมมติฐานต่อไป

สรุปเกณฑ์คะแนนที่กำหนดไว้คือ

1.1 สถานที่เปิดรับข่าวสารของแต่ละสื่อซึ่ง ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารและภาพยนตร์ กำหนดค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

1.2 ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารของวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์รายวัน ให้คะแนน

ทุกวัน	5 คะแนน
เกือบทุกวัน	4 คะแนน
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	3 คะแนน
หลายครั้งต่อสัปดาห์	2 คะแนน

ทำเป็นบางครั้งบางคราวแต่ไม่บ่อยนัก 1 คะแนน

ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข่าวสารของนิตยสารให้คะแนน

อ่านทุกครั้งที่นิตยสารออกใหม่ 4 คะแนน

เกือบทุกครั้งที่นิตยสารออกใหม่ 3 คะแนน

แล้วแต่สะดวกในการซื้อหรือขอยืมอ่าน 2 คะแนน

นาน ๆ อ่านครั้ง 1 คะแนน

ความบ่อยครั้งในการเปิดรับภาพยนตร์ ให้คะแนน

สัปดาห์ละครั้ง 6 คะแนน

2 สัปดาห์ 1 ครั้ง 5 คะแนน

3 สัปดาห์ 1 ครั้ง	4 คะแนน
เดือนละครั้ง	3 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง อาจเป็น 2-3 เดือน	
คอคครั้ง	2 คะแนน
ไม่แน่นอนแล้วแต่โอกาสดี	1 คะแนน

1.3 ช่วงระยะเวลาที่เปิดรับข่าวสารของแต่ละสื่อให้คะแนนแต่ละช่วง
เท่ากับ 1 คะแนน เท่ากันทุกสื่อ

1.4 เนื้อหาสาระของสารของแต่ละสื่อให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน
เท่ากันทุกสื่อ

2. ความทันสมัย วัดจากค่าคะแนนรวมของคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ที่เป็น
ตัวบ่งชี้ความทันสมัยในแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยแต่ละข้อเท่ากับ 1 คะแนน ยกเว้นข้อ
41 ที่กำหนดคะแนนตามระดับชั้นของระดับการศึกษาคือ ประถมศึกษา เท่ากับ 1 คะแนน
ไปจนถึงสูงกว่าปริญญาตรีเท่ากับ 6 คะแนน (ดูแบบสอบถามภาคผนวก ข)

3. ระดับการศึกษา วัดจากจำนวนเวลาที่กำหนดผู้อยู่ในบ้านไปศึกษาในโรงเรียน
หรือวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการหรือทบวงมหาวิทยาลัย
ได้รับรองแล้ว จนจบการศึกษาชั้นสูงสุดของแต่ละคน

กำหนดค่าคะแนนตามจำนวนระยะเวลาของหลักสูตรการศึกษาระบบเดิม¹ ด้วย
เหตุผลที่ว่า กำหนดผู้อยู่ในบ้านเป็นผู้ที่ใดศึกษาระบบดังกล่าว จึงกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ประถมศึกษา	เท่ากับ	4 คะแนน
มัธยมศึกษา	เท่ากับ	12 คะแนน
อาชีวศึกษา	เท่ากับ	13 คะแนน
อนุปริญญา	เท่ากับ	14 คะแนน
ปริญญาตรี	เท่ากับ	16 คะแนน
สูงกว่าปริญญาตรี	เท่ากับ	20 คะแนน

4. รายได้ วัลจากรายได้ที่มีมูลค่าเป็นเงินรวมกันแล้วหักค่าสินค้าเงินผ่อน และหนี้สิน

5. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งกำนันผู้ใหญ่บ้าน วัลจากรายงานปีที่กำนันผู้ใหญ่บ้านเข้ามาทำหน้าที่นี้ หรือจำนวนอายุราชการของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด จะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Canned Program) คือ SPSS (Statistics Package for the Social Science)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังนี้

1. แบบเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยหาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ ซึ่งคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบน (Standard Deviation)

2. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testime)

2.1 สมมติฐานข้อ 1 อาศัยการทดสอบด้วย Pearson Product Moment Correlation Coefficient

2.2 สมมติฐานข้อ 2 อาศัยการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (One-way Analysis of Variance)

2.3 สมมติฐานข้อ 3 อาศัยการทดสอบด้วยการวิเคราะห์ถ้อยคำโดยวิธีการถดถอยสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อพิจารณาความสำคัญของการพยากรณ์